

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) την 1η Ιουλίου 1996, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Ευάγγελος Περάκης, κωλυομένου του κ. Κωνσταντίνου Λασσαδού.

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού κ. Νικόλαου Σακελλαρόπουλου,
Βλάσιος Ασημακόπουλος,
Χαρίλαος Χάρακας,
Γεώργιος Τριανταφυλλάκης (εισηγητής), κωλυομένου του τακτικού κ. Λεωνίδα Νικολούζου,
Μελίνα Μουζουράκη,
Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη δεν συμμετείχαν στη συνεδρίαση λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η **γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρ. 4β ν.703/77, όπως ισχύει, της σύμπραξης των επιχειρήσεων ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ Α.Ε. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (ΕΚΟ) Α.Β.Ε.Ε. με ταυτόχρονο αίτημα για χορήγηση απαλλαγής άρθρου 1(3) ή αρνητικής πιστοποίησης άρ. 11 ν.703/77, όπως ισχύει.**

Κατά την συζήτηση παρέστησαν οι κλητευθείσες εταιρίες ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ Α.Ε. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ, δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου Κωνσταντίνου Π. Μανιάτη και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (ΕΚΟ) Α.Β.Ε.Ε. δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου Ηλία Ν. Μπερή.

Στην αρχή της συζήτησεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας της Επιτροπής, κα Σ. Καμπερίδου η οποία ανέπτυξε την εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε τη χορήγηση εξαίρεσης, σύμφωνα με το άρ.1 παρ.3 ν.703/77, όπως ισχύει, για χρονική διάρκεια 15 ετών αρχόμενη από την ημερομηνία ισχύος της σχετικής απόφασης της Επιτροπής, δεδομένου ότι με τη συμφωνία ΕΚΟ - ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ συστήνεται κοινή εταιρία επί της οποίας υπάρχει κοινός έλεγχος των ιδρυτριών εταιριών και η οποία έχει χαρακτήρα συνεργασίας και όχι συγκέντρωσης.

Στη συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των άνω εταιριών οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις αυτών και έδωσαν πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής, για να ζητήσουν τέλος τη χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης κατ' άρθρο 11 ν.703/77, όπως ισχύει, για τη συνεργασία των δύο εταιριών με το σκεπτικό ότι η κοινή επιχείρηση των ΕΚΟ - ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ δεν αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του ν.703/77, όπως ισχύει, αλλά ούτε και σύμπραξη μπορεί να θεωρηθεί αφού δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει ο ως άνω νόμος.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 26η Ιουλίου 1996 στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου), κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στις 1 Ιουλίου 1996 και τα υπομνήματα τα οποία αυτά προσκόμισαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

1. 1. Στις 23η Μαρτίου 1996 υπογράφηκε μεταξύ της εταιρίας «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ» με διακριτικό τίτλο «ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ» και της εταιρίας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ με το διακριτικό τίτλο «ΕΚΟ» Προσύμφωνο Μεταβίβασης Μετοχών και Ιδιωτικό Συμφωνητικό Μετόχων. Η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ ανέλαβε την υποχρέωση, σύμφωνα με τους όρους του συμφωνητικού, όπως μεταβιβάσει στην ΕΚΟ το 50% του συνόλου των μετοχών που κατέχει στην εταιρία «ΟΠΤΙΜΟΥΜ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ, ΤΕΧΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ, ΝΟΜΙΚΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ». Μετά την ανωτέρω μεταβίβαση η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ θα κατέχει το 50% των μετοχών και η ΕΚΟ το υπόλοιπο 50% της ΟΠΤΙΜΟΥΜ. Στο μεταξύ η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ θα έχει εισφέρει και η εταιρία ΟΠΤΙΜΟΥΜ (η οποία θα μετονομαστεί σε ΕΚΟΛΙΝΑ) θα έχει αποκτήσει, μέχρι την μεταβίβαση των μετοχών, τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις αποθήκευσης-εμφιάλωσης υγραερίου στον Ασπρόπυργο Αττικής .

2. Η εταιρία **ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ** ασχολείται με την εμπορία και παραγωγή αεριοδών υδρογονανθράκων και συγκεκριμένα με την εμφιάλωση και αποθήκευση υγραερίου. Η δραστηριότητα της εταιρίας περιορίζεται μόνον στην Ελληνική αγορά και το σύνολο των μετοχών της ανήκει στην εταιρία ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ OVERSEAS LTD με έδρα την Κύπρο. Ο

κύκλος εργασιών της για το έτος 1995 ανήρχετο σε 4,23 δις δρχ. το δε ποσοστό της στην αγορά εμφιαλωμένου και χύμα υγραερίου για οικιακή, επαγγελματική και βιομηχανική χρήση, εκτιμάται σε 10% περίπου.

Η εταιρία **ΕΚΟ Α.Ε.** ασχολείται με την παραγωγή και την εμπορία πετρελαιοειδών, ορυκτών και χημικών προϊόντων καθώς και την εμπορία υγραερίων. Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας το 1994 ανήλθε σε 212,97 δις δρχ., το δε μερίδιό της στην αγορά υγραερίου χύμα και εμφιαλωμένου για χρήση οικιακή, επαγγελματική και βιομηχανική εκτιμάται ότι δεν ξεπερνά το 9%. Η εταιρία εμφιάλωνε υγραέριο «φασόν» στις εγκαταστάσεις της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ και της ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ, ενώ διαθέτει μισθωμένο εμφιαλωτήριο στην Τρίπολη που καλύπτει την Ν.Δ. Πελοπόννησο και στα σχέδια της είναι η δημιουργία δικού της εμφιαλωτηρίου στην Αλεξανδρούπολη που θα καλύπτει την Θράκη.

3. Με την υλοποίηση της συμφωνίας επέρχεται συντονισμός της επιχειρηματικής δράσης της ΕΚΟ και της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ στο πεδίο της εμφιάλωσης και αποθήκευσης του υγραερίου, το οποίο στη συνέχεια οι δύο εταιρείες θα διανέμουν και εμπορεύονται ανεξάρτητα. Το εμφιαλωμένο υγραέριο θα διανέμεται σε φιάλες που θα φέρουν τα σήματα και χρώματα της κάθε εταιρίας και θα διατίθεται στην αγορά από το δίκτυο διανομής και πώλησεως της κάθε ιδρυτικής εταιρίας ξεχωριστά και ανεξάρτητα. Η δε τιμή του τελικού προϊόντος θα διαμορφώνεται σύμφωνα με την ανεξάρτητη τιμολογιακή πολιτική κάθε εταιρίας.

4. Η εκ των ιδρυτριών εταιρία ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ διατηρεί παράλληλα την ιδιοκτησία και εκμετάλλευση των δύο άλλων εμφιαλωτηρίων της στη Θεσσαλονίκη και την Πρέβεζα χωρίς έτσι να επηρεάζεται πλήρως η παραγωγική της διάρθρωση. Σημειώνεται ότι η εταιρεία εκχωρεί στην κοινή εταιρία, ποσοστό (...) της παραγωγικής της δυναμικότητας σε εμφιάλωση και ποσοστό (...) των αποθηκευτικών της χώρων.

II. 1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι η εταιρία θα είναι αυτοτελής κερδοσκοπική επιχειρηματική μονάδα εμφιάλωσης και αποθήκευσης υγραερίου και μελλοντικά παροχής υπηρεσιών δεξαμενισμού υγραερίου χύμα μέσω αγωγού, θα λειτουργεί με αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και με σκοπό πρώτιστα την κάλυψη και εξυπηρέτηση των αναγκών εμφιάλωσης υγραερίου των συμβαλλομένων μερών και των τρίτων υπό την προϋπόθεση ότι επαρκεί ως προς τους τρίτους η παραγωγή της.

2. Οικονομικός σκοπός της λειτουργίας της κοινής εταιρίας είναι η κατά το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση του κόστους παραγωγής κατά το στάδιο εμφιάλωσης των προϊόντων υγραερίου τα οποία παρασκευάζουν και διαθέτουν αυτοτελώς τα συμβαλλόμενα μέρη και πρώτηστη επιδίωξη της κοινής εταιρίας είναι η πλήρης κάλυψη των αναγκών των συμβαλλομένων μερών με τις μικρότερες δυνατόν δαπάνες.

Η επέκταση της παραγωγής θα αποφασισθεί μόνο αν αυτή συμβιβάζεται και δεν έρχεται σε αντίθεση με την πιο πάνω επιδίωξη. Γι αυτό δεν αποκλείονται τρίτοι από τις υπηρεσίες της, αλλά μόνον εφόσον έχουν καλυφθεί πλήρως οι ανάγκες των συμβαλλομένων και υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα.

Συμφωνείται περαιτέρω ότι, μετά την αφαίρεση των εξόδων εμφιάλωσης προς τρίτους καθώς και του κόστους για την εκτέλεση και παροχή προσθέτων εργασιών και υπηρεσιών το (...) % του υπολοίπου των ετησίων πάσης φύσεως εξόδων λειτουργίας της εταιρίας θα καλύπτεται κατά το (...) % από έκαστο των συμβαλλόμενων μερών, το δε εναπομένον (...) % των πάσης φύσεως εξόδων λειτουργίας της κοινής εταιρίας θα χρεώνεται επιμεριστικώς σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλόγως της ποσότητας υγραερίου το οποίο εμφιαλώθηκε για λογαριασμό του, αφού προηγουμένως έχει προστεθεί ποσοστό κέρδους το οποίο θα προσδιορίζεται από την κοινή εταιρία και τα συμβαλλόμενα μέρη.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια ώστε η κοινή εταιρία να έχει πιστοληπτική ικανότητα επαρκή για την χρηματοδότηση της με ευμενείς όρους χωρίς ανάγκη παροχής εγγυήσεων από τους μετόχους της. Οι μέτοχοι ή συγγενείς τους εταιρίες δεν υποχρεούνται να χορηγούν δάνειο ή πίστωση προς την κοινή εταιρία ή να παράσχουν οποιασδήποτε φύσεως ή μορφής εγγύηση ή ασφάλεια προς τους υπάρχοντες ή μελλοντικούς δανειστές της .

4. Το διοικητικό συμβούλιο της κοινής επιχ/σης θα αποτελείται από 5 σύμβουλους από τους οποίους 3 μέλη θα διορίζονται από την ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ και 2 μέλη από την ΕΚΟ.

5. Η διάρκεια της συμφωνίας θα είναι για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται το νομικό πρόσωπο της κοινής εταιρίας και όπως προβλέπεται στο σχέδιο καταστατικού της , η χρονική διάρκεια ορίζεται σε **15 έτη**.

6. Τρεις μήνες πριν από το τέλος κάθε διαχειριστικής περιόδου, τα συμβαλλόμενα μέρη θα καταρτίζουν το επιχειρησιακό πρόγραμμα της κοινής εταιρίας . Τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν δικαίωμα να προσφεύγουν στις υπηρεσίες της κοινής εταιρίας για την εμφιάλωση

υγραερίου καλύπτοντας η κάθε μία κατά το ήμισυ την παραγωγική ικανότητα της εταιρίας, η οποία σήμερα είναι (...) φιάλες ημερησίως (εμφιαλωτήριο Ασπροπύργου). Εφ' όσον υπάρξει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα δεν θα αποκλείονται τρίτοι αλλά με την επιφύλαξη των περί ανταγωνισμού διατάξεων, τα συμβαλλόμενα μέρη θα επιδιώκουν την πλήρη ικανοποίηση πρωτίστως των εύλογων αναγκών τους.

III. Στον κλάδο εμφιάλωσης και αποθήκευσης υγραερίου λειτουργούν 7 βασικά εταιρίες των οποίων οι αντίστοιχες δυναμικότητες ανά δωρο σε φιάλες των 10 Kg είναι: ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ (...), ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ (...), BP SUPER GAS (...), SHELL GAZ (...), ΠΡΙΜΑΓΚΑΖ (...), RODOIL (...), ν.ΚΑΛΥΜΝΟΣ (...), ΕΚΟ (...). Στο σύνολο της παραγωγής εμφιάλωσης το 87% αφορά φιάλες των 10 Kg. και από 5% περίπου αντιπροσωπεύουν οι φιάλες των 15 και 25 Kg.

Στον κλάδο εμφιάλωσης υγραερίου και στο στάδιο της διανομής εκτός των ανωτέρω εταιριών δραστηριοποιούνται και άλλες των οποίων η παραγωγή γίνεται «φασόν» από τις ανωτέρω εταιρίες. Η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ εμφιάλωνε για λογαριασμό της ΕΚΟ και της TEXACO διαθέτοντας το (...)% της παραγωγής της και το (...)% αντίστοιχα για τις δύο εταιρίες. Τα μερίδια αγοράς των σημαντικότερων εταιριών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της εμπορίας εμφιαλωμένου υγραερίου (**μίγμα και προπάνιο**) για το έτος 1995 ήταν τα εξής αντιστοίχως για κάθε μία εταιρία: ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ: 29,43% και 34,90%, BP SUPERGAZ: 13,84% και 16,85%, SHELLGAZ: 13,86% και 15,21%, **ΕΚΟ: 12,62% και 15,68%, ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ: 10,4% και 12,69%**, και TEXACO: 1,40% και 2,29%.

Στον κλάδο του υγραερίου υφίστανται φραγμοί εισόδου για περιβαλλοντικούς λόγους στο Ν. Αττικής και ειδικότερα στο Θριάσιο Πεδίο που έχει το πλεονέκτημα να βρίσκεται κοντά στα διυλιστήρια Ασπροπύργου. Αυτός ήταν και ο λόγος που η ΕΚΟ δεν προχώρησε σε δική της επένδυση σε εμφιαλωτήριο παρ' ότι είχε την οικονομική και εμπορική δυνατότητα.

IV. Ως σχετική αγορά προϊόντος ορίζεται αυτή του εμφιαλωμένου υγραερίου (μίγμα και προπάνιο), για οικιακή (μίγμα) και επαγγελματική (προπάνιο το οποίο έχει περισσότερη δύναμη γιατί βγάζει περισσότερες θερμίδες) χρήση, το οποίο χρησιμοποιείται ως καύσιμο με χαρακτηριστικά την μικρότερη τιμή και επιβάρυνση στο περιβάλλον σε σχέση με το πετρέλαιο ή την ηλεκτρική ενέργεια καθώς και τις υπηρεσίες αποθήκευσης - δεξαμενισμού υγραερίου.

Ως σχετική γεωγραφική αγορά προϊόντος ορίζεται όλη η επικράτεια της χώρας παρ' ότι το κόστος μεταφοράς επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα και την άμεση εξυπηρέτηση του

καταναλωτή εντούτοις δεν φθάνει μέχρι του σημείου να προσδιορίζει επιμέρους γεωγραφικές αγορές.

V. Με την συμφωνία ΕΚΟ - ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ συστήνεται κοινή εταιρία (Joint Venture) επί της οποίας υπάρχει **κοινός έλεγχος** των ιδρυτικών εταιριών. Αν και η αναλογία στη σύνθεση του Δ.Σ. θα είναι 3 μέλη η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ και 2 η ΕΚΟ και ο Διευθύνων Σύμβουλος θα υποδεικνύεται από την ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ υπάρχει κοινός έλεγχος αφού «Εκαστο Συμβαλλόμενο Μέρος υποχρεούται να ψηφίζει υπέρ του ορισμού και ανάκλησης των συμβούλων του άλλου Μέρους είτε στην Γενική Συνέλευση είτε στο Διοικητικό Συμβούλιο όπου θα τίθενται τα θέματα αυτά. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα ανακοινώνουν εγγράφως ο ένας στον άλλον τα ονόματα των συμβούλων των οποίων επιθυμούν τον ορισμό ..... Το κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος έχει δικαίωμα να προβάλλει εγγράφως τις αντιρρήσεις του ως προς την εκλογή αλλά μόνο για την εμπειρία και ακεραιότητα του χαρακτήρα του προτεινόμενου Μέλους...». Επίσης οι αποφάσεις θα λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων Συμβούλων εξαιρέσει κρίσιμων θεμάτων (βλ. παρ. 5.3 του Συμφωνητικού) όπου θα απαιτείται πλειοψηφία 4/5 των μελών του.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.5 του ν.703/77 όπως ισχύει «οι πράξεις, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης κοινής επιχ/σης, που έχουν ως αντικείμενο η αποτέλεσμα το συντονισμό της συμπεριφοράς σε θέματα ανταγωνισμού επιχ/σεων που παραμένουν ανεξάρτητες, δεν αποτελούν συγκέντρωση κατά την παρ.2 στοιχ.β'. Η δημιουργία κοινής επιχ/σης, η οποία εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής ενότητας και δε συνεπάγεται το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς είτε μεταξύ των ιδρυτικών επιχ/σεων είτε μεταξύ των επιχ/σεων αυτών και της κοινής επιχ/σης, αποτελεί πράξη συγκέντρωσης κατά την έννοια της παρ. 2 στοιχ.β' .».

Ειδικότερα η σύσταση κοινής εταιρίας συνιστά πράξη συγκέντρωσης όταν πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις (βλ. και ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη διάκριση μεταξύ κοινών επιχειρήσεων με χαρακτήρα συγκέντρωσης και κοινών επιχειρήσεων με χαρακτήρα συνεργασίας, EEC 385 της 31.12.1995):

- 1) Κοινός έλεγχος που βασίζεται στη δυνατότητα ασκήσεως καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχειρήσεως πράγμα που καθορίζεται τόσο από νομικά όσο και από πραγματικά στοιχεία.
- 2) Διαρκής και διαρθρωτική μεταβολή των συμμετεχουσών επιχειρήσεων που υφίσταται όταν η κοινή επιχείρηση λειτουργεί στην αγορά εκτελώντας τις συνήθεις λειτουργίες των λοιπών επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες στην ίδια αγορά. Η κοινή επιχείρηση

πρέπει για το σκοπό αυτό να διαθέτει επαρκείς χρηματοοικονομικούς και λοιπούς πόρους, όπως επίσης προσωπικό και στοιχεία του ενεργητικού, ώστε να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σε μόνιμη βάση. Μία κοινή επιχείρηση δεν λειτουργεί αυτόνομα, αν απλώς αναλαμβάνει ειδικό τομέα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων των ιδρυτικών επιχειρήσεων, χωρίς να έχει πρόσβαση στην αγορά. **Αυτό συμβαίνει για παράδειγμα με κοινές επιχ/σεις που περιορίζονται στην έρευνα και ανάπτυξη ή στην παραγωγή.** Η ισχυρή παρουσία των ιδρυτικών επιχ/σεων σε αγορές στο προηγούμενο και στο επόμενο στάδιο της παραγωγής αποτελεί στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη για να εκτιμηθεί κατά πόσο μία κοινή επιχ/ση έχει αυτόνομο χαρακτήρα όταν αυτή η παρουσία οδηγεί σε αξιόλογες αγοραπωλησίες μεταξύ των ιδρυτικών επιχ/σεων και της κοινής επιχ/σης. Όταν υπάρχει πρόθεση οι πωλήσεις από την κοινή επιχ/ση προς τις ιδρυτικές της να παρουσιάζουν χαρακτήρα διάρκειας το βασικό ερώτημα είναι αν ανεξάρτητα από τις πωλήσεις αυτές η κοινή επιχ/ση προορίζεται να παίζει ενεργητικό ρόλο στην αγορά. **Από την άποψη αυτή συνιστά σημαντικό στοιχείο το ποσοστό που αντιπροσωπεύουν αυτές οι πωλήσεις επί του συνόλου της παραγωγής της κοινής επιχ/σης.** Ένα άλλο στοιχείο είναι κατά πόσο οι πωλήσεις προς τις ιδρυτικές επιχ/σεις πραγματοποιούνται με τους συνήθεις όρους των συναλλαγών.

Αντίθετα συνιστά σύμπραξη και όχι συγκέντρωση η δημιουργία κοινής επιχείρησης, αν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς ανεξαρτήτων επιχειρήσεων, ο οποίος είναι πιθανό να καταλήγει σε περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ.1 ν.703/77, όπως ισχύει. Ετσι λοιπόν, προκειμένου να σταθμιστεί κατά πόσο μία κοινή επιχείρηση έχει χαρακτήρα συνεργασίας, είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί αν υπάρχει συντονισμός μεταξύ των ιδρυτικών επιχειρήσεων όσον αφορά τις τιμές, τις αγορές, την παραγωγή ή τις καινοτομίες.

Ενδεικτικώς αναφέρονται μερικές τυπικές καταστάσεις κατά τις οποίες άλλοτε συντελείται και άλλοτε όχι συντονισμός της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των ιδρυτικών επιχειρήσεων που καταλήγει σε σοβαρό περιορισμό του ανταγωνισμού:

- i. Δεν υπάρχει δυνατότητα συντονισμού της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς ανεξάρτητων επιχ/σεων όταν οι ιδρυτικές επιχ/σεις μεταβιβάζουν το σύνολο της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας στη κοινή επιχ/ση σε συγκεκριμένο βιομηχανικό κλάδο.
- ii. Ο συντονισμός μπορεί συνήθως να αποκλεισθεί όταν οι ιδρυτικές επιχ/σεις δεν ασκούν δραστηριότητες στην αγορά της κοινής επιχ/σης η μεταβιβάζουν στην κοινή επιχ/ση όλες τις δραστηριότητες τους στην αγορά αυτή η όταν μία ιδρυτική επιχ/ση εξακολουθεί να ασκεί δραστηριότητες στην αγορά της κοινής επιχ/σης. Το ίδιο ισχύει όταν οι ιδρυτικές

επιχ/σεις διατηρούν μόνον **κατάλοιπα** των δραστηριοτήτων της κοινής επιχ/σης στην αγορά.

- iii. Όταν οι ιδρυτικές επιχ/σεις ασκούν δραστηριότητα σε μια αγορά σε μεταγενέστερο στάδιο παραγωγής από την αγορά της κοινής επιχ/σης, μπορεί να συντελεστεί συντονισμός της ανταγωνιστικής τους συμπεριφοράς εφόσον η κοινή επιχ/ση είναι ο κύριος προμηθευτής τους και προστίθεται σχετικά μικρή περαιτέρω αξία στο επίπεδο των ιδρυτικών επιχ/σεων.

Με βάση τα ανωτέρω η κοινή εταιρία μεταξύ των εταιριών ΕΚΟ και ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ **έχει χαρακτήρα σύμπραξης και όχι συγκέντρωσης** αφού:

α) ο συντονισμός της δραστηριότητάς τους συνίσταται στην εμφιάλωση υγραερίου που πραγματοποιείται για λογαριασμό τους από την κοινή εταιρία,

β) η διάθεση του υγραερίου γίνεται ανεξάρτητα και με την εμπορική ονομασία κάθε εταιρίας,

γ) ο εφοδιασμός κάθε είδους πρώτης ύλης γίνεται με μέρμινα των εξυπηρετούμενων εταιριών, με δικά τους μέσα και έξοδα και η επάρκεια των πρώτων υλών για τις ανάγκες παραγωγής είναι ευθύνη των εξυπηρετούμενων εταιριών,

δ) η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ, η οποία, πριν την συμφωνία ασχολείτο με την εμφιάλωση μετά την ίδρυση της κοινής επιχ/σης, θα διατηρήσει τα δύο εμφιαλωτήρια της στην Θεσ/νικη & Πρέβεζα για παραγωγή, ανεξάρτητα από την κοινή εταιρία. Συνεπώς δεν επέρχεται διαρκής μεταβολή στην διάρθρωση της ως εταιρίας παρόλο ότι στην κοινή εταιρία εκχωρείται το (...) % της δυναμικότητας της, σε εμφιάλωση και το (...) % των αποθηκευτικών της χώρων.

ε) η ΕΚΟ η οποία πριν την σύσταση της κοινής εταιρίας ασχολείτο βασικά με τη διάθεση εμφιαλωμένου υγραερίου και σε περιορισμένη κλίμακα με την εμφιάλωση δραστηριότητες τις οποίες θα ασκεί ανεξάρτητα και αυτόνομα από την κοινή εταιρία, δεν μεταβάλλει και αυτή την διάρθρωση της σε μόνιμη βάση,

στ) σκοπός της σύμπραξης με την σύσταση κοινής εταιρίας είναι η μείωση του κόστους παραγωγής στην εμφιάλωση υγραερίου, αλλά και η δυνατότητα καλύτερου προγραμματισμού της παραγωγής και της διάθεσης ειδικότερα για την ΕΚΟ, και

ζ) η κοινή εταιρία δεν θα ασκεί όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής μονάδας, αφού το στάδιο της διάθεσης θα το καλύπτουν οι ιδρυτικές εταιρίες ανεξάρτητα και δεν θα κάνει ενεργητικές πωλήσεις, παρά μόνο εφόσον έχουν καλυφθεί πλήρως οι ανάγκες των συμμετεχουσών επιχ/σεων και πάντως σε μικρό ποσοστό επί του συνόλου της παραγωγής της.

Συνεπώς η κοινή επιχ/ση μεταξύ των εταιριών ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ και ΕΚΟ αποτελεί σύμπραξη η οποία έχει ως σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής του εμφιαλωμένου υγραερίου για τα συμμετέχοντα μέρη.

Επειδή περαιτέρω τα δύο συμμετέχοντα μέρη πριν την σύσταση της κοινής εταιρίας ήταν **πραγματικοί** ανταγωνιστές στο στάδιο της εμπορίας-διανομής και εν μέρει πραγματικοί ανταγωνιστές στο στάδιο της παραγωγής λόγω του μισθωμένου εμφιαλωτηρίου της ΕΚΟ στην Τρίπολη, επιπρόσθετα δε είναι **δυναμικοί** ανταγωνιστές λόγω του εμφιαλωτηρίου που σχεδιάζει η ΕΚΟ να δημιουργήσει στην Αλεξανδρούπολη αλλά και της δυνατότητας να δημιουργήσει νέα εμφιαλωτήρια (εκτός Θριασίου Πεδίου) αφού διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να καλύψει την σχετική επένδυση (εκτιμώμενο κόστος νέας επένδυσης 200 εκ. δρχ.), κατέχει την σχετική τεχνολογία, έχει δικό της διυλιστήριο που δίδει την πρώτη ύλη.

Επειδή η σχετική αγορά αναμένεται να αναπτυχθεί με την χρήση του φυσικού αερίου, το οποίο θα εξοικειώσει περισσότερο τον καταναλωτή στη χρήση του υγραερίου.

Επειδή τα συμβαλλόμενα μέρη με την ίδρυση της κοινής εταιρίας, συντονίζουν σε υψηλό βαθμό σημαντική παράμετρο της ανταγωνιστικής τους δράσης, που συνίσταται στην εμφιάλωση και αποθήκευση υγραερίου για τη διάθεσή του στην κατανάλωση.

Επειδή οι εταιρίες ΕΚΟ και ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ είναι πραγματικοί και δυναμικοί ανταγωνιστές, τα δε μερίδια αγοράς των είναι σημαντικά και επομένως η συμφωνία για την ίδρυση της κοινής επιχ/σης δεν μπορεί να θεωρηθεί ήσσονος σημασίας.

Επειδή η δραστηριότητα της κοινής επιχ/σης ασκείται βασικά σε προγενέστερο στάδιο αλλά και στο ίδιο με τα συμμετέχοντα μέρη.

Επειδή αναμένεται ότι τα δυο συμμετέχοντα μέρη στην κοινή εταιρία θα επιτύχουν διαφάνεια ως προς μία εκ των βασικότερων ανταγωνιστικών παραμέτρων τους όπως αυτή της παραγωγής-εμφιαλώσεως υγραερίου και θα προγραμματίζουν από κοινού το επίπεδο της παραγωγής τους. Ενόψει αυτών των δεδομένων αναμένεται να δημιουργηθεί σύγκλιση του κόστους προϊόντος και της ποιότητας, με αναπόφευκτη συνέπεια τον περαιτέρω συντονισμό στο επίπεδο των τιμών και στην κατανομή αγορών, παρόλο που οι ιδρυτικές εταιρίες θα διαθέτουν τα προϊόντα τους με διαφορετικά εμπορικά σήματα.

Επειδή τέλος, λόγω της σημαντικής οικονομικής δύναμης των συμμετεχόντων μερών κυρίως της ΕΚΟ και των σημαντικών μεριδίων αγοράς που κατέχουν, η σύσταση της κοινής επιχ/σης ενδέχεται να αποτελέσει φραγμό που αναχαιτίζει τη διείδυση στην αγορά σε δυναμικούς ανταγωνιστές και πιθανόν να παρεμποδίζει την εξέλιξη των σημερινών ανταγωνιστών τους όπως π.χ. της TEXACO η οποία σήμερα εμφιαλώνει «φασόν» στις εγκαταστάσεις της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ.

Με τα δεδομένα αυτά είναι σαφές ότι η σύμπραξη των εταιριών ΕΚΟ και ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ με τη σύσταση κοινής εταιρίας εμφιαλώσεως υγραερίου εμπίπτει στο άρθρο 1

παρ. 1 ν. 703/77, όπως ισχύει. Όπως όμως προκύπτει από τα υφιστάμενα στο φάκελλο της υπό κρίση σύμπραξης στοιχεία με την ίδρυση της κοινής εταιρίας τα συμβαλλόμενα μέρη αποσκοπούν στη μείωση του κόστους παραγωγής του εμφιαλωμένου υγραερίου.

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 703/77, όπως ισχύει, «Συμφωνίες, αποφάσεις και περιπτώσεις εναρμονισμένης πρακτικής ..... μπορούν να κριθούν, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ολικά ή μερικά ισχυρές, εφ' όσον πληρούν αθροιστικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) συμβάλλουν, με εύλογη συμμετοχή των καταναλωτών στην ωφέλεια που προκύπτει, στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου,

β) δεν επιβάλλουν στις οικείες επιχ/σεις περιορισμούς πέρα από τους απόλυτα αναγκαίους για την πραγματοποίηση των ανωτέρω σκοπών και

γ) δεν παρέχουν στις επιχ/σεις αυτές τη δυνατότητα κατάργησης του ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα της οικείας αγοράς.».

Επειδή η σύμπραξη των εν λόγω εταιριών με τη σύσταση κοινής εταιρίας συντελεί **στη μείωση του κόστους** (οικονομίες κλίμακας) - αφού δεν προβλέπεται περιορισμός της σημερινής παραγωγικής δυναμικότητας αλλά αντιθέτως εξάντληση της, ωφέλεια **που αναμένεται να περάσει στον καταναλωτή** -, οι συμβατικοί περιορισμοί δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την πραγματοποίηση της κοινής εταιρίας και τέλος ο ανταγωνισμός της σχετικής αγοράς δεν καταργείται σημαντικά - αφού η εταιρία ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ που υπερέχει σε μερίδια αγοράς έναντι της κοινής εταιρίας (μερίδιο 23% στο μίγμα, 28,39% στο προπάνιο) καθώς και οι BP SUPERGAZ και SHELLGAZ (που επίσης έχουν σημαντικά μερίδια) έχουν όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις διατήρησης της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς στη σχετική αγορά - μπορεί να τύχει του πλεονεκτήματος της ατομικής εξαίρεσης.

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 2 ν.703/77, όπως ισχύει, «Κάθε φορά που η Επιτροπή Ανταγωνισμού εκδίδει απόφαση για την εφαρμογή του άρθρου 1 & 3 : α) καθορίζει το χρόνο έναρξης της, που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι προγενέστερος της γνωστοποίησης, β) καθορίζει τη διάρκεια ισχύος της και γ) μπορεί να την εξαρτά από προϋποθέσεις και βάρη.» η Επιτροπή, συνεκτιμώντας όλα τα δεδομένα και λαμβάνοντας υπ' όψη την αντίστοιχη ευρωπαϊκή πρακτική, θεωρεί εύλογη χρονική διάρκεια της εξαίρεσης, τη διάρκεια της κοινής επιχ/σης

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Διαπιστώνει ότι η γνωστοποιηθείσα σύμβαση έχει το χαρακτήρα σύμπραξης κατά την έννοια του άρθρου 1 ν.703/77, όπως ισχύει, και όχι συγκέντρωσης και επομένως δεν υφίσταται λόγος για να επιληφθεί η Επιτροπή με βάση το άρθρο 4β. Περαιτέρω κρίνει ότι δεν συντρέχουν μεν οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης κατά το άρθρο 11 ν.703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι η σύμπραξη των εταιριών ΕΚΟ - ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ που πραγματοποιείται με τη σύσταση της κοινής εταιρίας ΕΚΟΛΙΝΑ εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 1 παρ. 1 ν.703/77, όπως ισχύει, πληρούνται όμως οι προϋποθέσεις των άρθρων 1 παρ. 3 και 10 παρ. 1 και 2 ν.703/77, όπως ισχύει για τη χορήγηση ατομικής εξαιρέσεως χρονικής διάρκειας 15 ετών αρχομένης από την ημερομηνία ισχύος της απόφασης της Επιτροπής.

Η απόφαση εκδόθηκε την 6 Αυγούστου 1996.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης

Ο Πρόεδρος

Ευάγγελος Περάκης

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα Μαρία Ταραμπίκου